

Bevrijdingsfestival Overijssel 2024

Jaarplan 2024 | 27-11-2023

Inleiding: terugblik 5 mei 2023

Op 5 mei 2023 was Bevrijdingsfestival Overijssel het decor voor de Nationale viering van de Bevrijding, de landelijke start van Bevrijdingsdag in het bijzijn van de premier en veel media aandacht. Nog een kwartier na de opening, vielen de eerste regendruppels uit de hemel en maakte wij ons klaar voor het stilleggen van het festival. Met meer dan 20.000 mensen op het hoofdveld, moesten we om 13.45 uur besluiten het programma stil te leggen en mensen te vragen een veilig heenkomen te zoeken vanwege de onweersverwachting. Hoewel het festival maar een uur stil heeft gelegen, bleef de dreiging van onweer in de lucht en kwam de regen met bakken naar beneden. Pas tegen de avond werd het droog en kon het publiek genieten van een prachtige zonsondergang, tegen het muzikale decor van de avondprogrammering. Uiteindelijk bezochten 80.000 bezoekers het festival: veel minder dan normaal gesproken, maar nog steeds van grote waarde voor de inhoudelijke boodschap die wij jaarlijks op 5 mei overdragen.

Met alle ontwikkelingen in de wereld, is het van belang om de boodschap van vrijheid jaarlijks weer opnieuw en actueel te laden. Bevrijdingsfestival Overijssel is hiervoor één van de belangrijkste spelers, zowel nationaal als in de provincie en regio van Zwolle. In dit plan leest u de ambities en plannen voor het jaar 2024, zowel inhoudelijk als financieel.

Namens het bestuur en de organisatie van Bevrijdingsfestival Overijssel,

Thom Wolters | *Secretaris Stichting Bevrijdingsfestival Overijssel*

Organisatie: missie en visie

De organisatie van Bevrijdingsfestival Overijssel is opgebouwd uit twee delen: de stichting staat voor de ideologische en inhoudelijke kant van het festival en bewaakt de thematiek, inhoudelijke projecten en prestatieafspraken wat betreft subsidies. De uitvoerende organisatie is ondergebracht bij Studio Ace BV, waar onder andere het horecarisico in geborgd is.

Bestuur Stichting Bevrijdingsfestival Overijssel

Trudy Vos | voorzitter

Wieteke Neumann | penningmeester

Thom Wolters | secretaris

Hans Laroes | algemeen bestuurslid

- Bestuursleden: ideologisch en vrijwillig;
- Inhoudelijke doelstelling: gedenken van de vrijheid;
- Inhoudelijke boodschap staat centraal onder andere door muziek, cultuur en kunst;
- Onder de vlag van Nationaal Comité 4 en 5 mei, maar wel als zelfstandige stichting;
- Klankbord voor en toezichhouder op de uitvoerende organisatie.

Studio ACE BV

Annemien Brugging | directeur

Emma Quilligan | directeur

- Uitvoerende organisatie van Bevrijdingsfestival Overijssel;
- Breed draagvlak: kennis, ervaring, netwerk;
- Medewerking van ruim 800 vrijwilligers;
- Kwalitatief hoogstaand en landelijk voorbeeld;
- Grote namen maar ook onbekende veelbelovende acts;
- Programma voor jong en oud, diversiteit aan muziek en maatschappelijke en culturele projecten;
- Veel betrokkenheid van lokale partners, onderwijs en leveranciers;
- Hoge publiekswaardering en jaarlijks veel publiciteit;
- Verantwoordelijk voor veiligheid en publieksstromen.

Ambities 2023-2024

In het najaar van 2019 vond er een breed 'visietraject' plaats, met als doel om samen met stakeholders de meerjarenambities van Bevrijdingsfestival Overijssel vast te stellen. Met het oog op 75 jaar vrijheid in 2020 en de 30^e editie van het festival, was dit een geschikt moment om stil te staan en te herijken. Een mooi en positief traject volgde, met leuke gesprekken en relevante inzichten. Helaas gooide corona in maart 2020 roet in het eten: alle voorgenomen plannen werden afgelast en ook in 2021 moesten wij 'omdenken' en een online editie van het festival produceren. De ambities zijn echter niet uit het oog verloren en ook voor de komende jaren zijn zij leidend:

Verlengen in de tijd | Vrijheid vier je niet alleen op 5 mei. Er zijn veel mogelijkheden genoemd om de tijdspanne van relevantie te vergroten. Voorbeelden: het actiever verbinden van 4 en 5 mei; Koppelen aan het onderwijs via bijv. een minor op het MBO of HBO, de maatschappelijke stage op het middelbaar onderwijs of aan thema's of projecten in het basisonderwijs; Organiseren van een voorprogramma waarbij bands/gezelschappen/kunstenaars zich in voorrondes presenteren.

Verbreden in locatie | Het festival staat sterk op het festivalterrein in Zwolle. Er worden mogelijkheden gezien om meer plekken in de stad daarbij te betrekken, zodat het vieren van vrijheid naar de eigen 'veilige' omgeving wordt gebracht, zoals een buurtcentrum, school of voetbalveld. Er worden ook kansen gezien in het sterker verbinden van de regio, zowel de provincie als de brede regio rondom Zwolle. Voorbeeld: één centraal dorpsplein met de slotmanifestatie, en daarnaast allerlei 'festivalwijken' met een eigen karakter; organisatoren van lokale pop-up festivals in de provincie uitnodigen om een pre-festival te organiseren en daarna/daarmee ook op 5 mei een podium te vullen.

Verdiepen in aanbod | Muziek en een goede hoofdact zijn belangrijk voor het festival. Dat werft publiek. Daarnaast is er ook behoefte aan het verbreden van het aanbod. Met bijvoorbeeld een artist in residence, met een gesamtkunstwerk. 'Alles wat er is op het festivalterrein is drager van een boodschap', van de hekken tot de indeling van de plattegrond. Programmering gericht op beleving, ervaring, ontmoeting en gezamenlijkheid én confrontatie met je eigen denkbeelden van vrijheid. Dat kan niet allemaal tegelijk: kies voor een thema/focus per jaar. Ook genoemd: het maken van cross-overs tussen doelgroepen of tussen tijden (samengestelde groepen muzikanten, hiphopbands die muziek spelen uit de jaren '40)

Vergroten van betrokkenheid | Een beweging ontstaat wanneer veel mensen een beetje doen: zoveel mogelijk mensen moeten zich eigenaar voelen van het festival. Een manier om dat te doen is via ambassadeurs uit allerlei doelgroepen, door vrijwilligers ook inhoudelijk te betrekken en de vrijwilligerspool als doel te zien. Door de tijd te verlengen en ook de locatie te verbreden kan dit worden bereikt.

Programma Bevrijdingsfestival Overijssel 2024

Inhoudelijke context

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei geeft vorm aan herdenken op 4 mei en vieren op 5 mei. Alle 14 officiële bevrijdingsfestivals worden in samenwerking met het Nationaal Comité 4 en 5 mei georganiseerd. Ieder jaar nodigt het comité een auteur uit om vanuit dit meerjarencijfer een basistekst te schrijven. Deze tekst wordt geschreven ter inspiratie van allen die een herdenking of viering organiseren op of rondom 4 en 5 mei. Op basis van deze tekst wordt door het Nationaal Comité een inspiratiedossier samengesteld en worden cartoons gemaakt.

Het jaarthema voor 2024 wordt als basis voor de invulling van ons inhoudelijk programma gebruikt, zodra deze bekend is. Daarmee is Bevrijdingsfestival Overijssel landelijk een voorbeeld van (artistieke) zeggingskracht, vakmanschap en oorspronkelijkheid als het gaat om activiteiten die nationaal op 5 mei worden georganiseerd. Het is één van de grootste festivals in aantallen bezoekers en inhoudelijk programma. Veel inhoudelijke samenwerkingspartners, veel ruimte voor kleinschalige initiatieven en lokale organisaties en zowel regionaal als landelijk breed gedragen. Naast het muzikale programma op de verschillende muziekpodia, zijn er veel familie- en educatieve activiteiten en hechten we veel waarde aan kunst en culturele activiteiten voor verschillende doelgroepen. Er zijn veel samenwerkingsverbanden met onderwijsinstellingen in de regio. Op deze manier is het festival, naast het letterlijke feest op 5 mei, ook een platform voor de betekenis van vrijheid.

Naast het publieksprogramma en het doelgroepenprogramma, hebben wij de afgelopen jaren ook gewerkt aan een B2B programma, dit wordt in 2024 voortgezet. Daarnaast merken we dat het goed werkt om bedrijven te binden door hen, naast 'sponsoring', ook medeverantwoordelijk te maken voor een inhoudelijk project of een publieksactivatie.

Programmaprofiel

Het programmaprofiel hieronder kan op detailniveau jaarlijks veranderen omdat we nieuwe kansen niet gauw laten voorbijgaan, maar in grote lijnen en inhoudelijk is dit het uitgangspunt.

Voortraject (maart-april)

- **Vrijheidscolleges:** voorafgaand aan het festival op locaties in de stad en regio lezing op basis van de Four Freedoms van Roosevelt;
- **Ambassadeurs van de Vrijheid Junior:** projecten samen met de Veteranenvereniging Zwolle om (MBO) jongeren te binden en bewustwording te stimuleren;
- **Thematische workshops op middelbare scholen:** speciaal voor de leeftijdsgroep 15 tot 18 jaar worden in samenwerking met Stadkamer en het onderwijs, workshops aangeboden;
- **Voorstelling of project met ouderen/senioren:** jaarlijks wordt er een voorstelling of project georganiseerd met zorginstellingen, om senioren op een gepaste manier te betrekken;

- **Theater na de Dam 4 mei:** inhoudelijke theaterprojecten op 4 mei na de dodenherdenking;

Bevrijdingsfestival Overijssel (jaarlijks op 5 mei)

- **Openingshandeling:** ceremonieel onderdeel van het festival waar senioren en veteranen bij het betrokken worden met een speciaal programma;
- **Vrijheidsmaaltijd:** aanhaken bij het landelijk initiatief van de vrijheidsmaaltijden, op het festival en in de regio;
- **Hoofdpodium:** grote publiekstrekkers, gevarieerd programma van landelijk bekende artiesten en daarnaast een aantal internationale kwaliteitsbands;
- **Popeiland:** Podium Abbott en Sena Performers Stage als kwaliteitspodia voor landelijk en regionaal talent;
- **Danstheater:** breed scala dansbare muziek;
- **Deltion VIP stage:** klein ponton in de vijver met intieme akoestische concerten;
- **Wereldpaviljoen:** ontmoetingsplek voor verschillende culturen die in Nederland wonen;
- **Kweekvijver:** speciaal programma voor de leeftijdsgroep 14 tot 17 jaar, met muziek en activiteiten;
- **Familieweide 'Ontdek de Wereld van Morgen':** mix van theater, muziek en kinderprojecten;
- **Festivalboulevard en Plein van de Vrijheid:** marktkramen op de Wethouder Alferinkweg en aandacht voor NGO's die inhoudelijke boodschappen uitdragen;
- **Expeditie Vrijheid:** speurtochten voor kinderen en jongeren langs alle inhoudelijke aspecten van het festival;
- **Veteranencafé:** bezoekers kunnen in gesprek met oud- en jongveteranen.

Bredere context en organisatorische aandachtspunten 2024

Financiële organisatie | In het voorjaar 2021 is een extern onderzoek verricht door Johan Moerman naar de financiële positie van BFO, op verzoek van Gemeente Zwolle en Provincie Overijssel. De conclusie van het onderzoek was dat het festival (financieel) goed geleid wordt. De adviezen die hieruit voort zijn gekomen, hebben wij geïmplementeerd in de organisatie maar inmiddels is de financiële werkelijkheid wel een andere: na de coronacrisis van 2020 en 2021, met externe (loon)kostenstijgingen in 2022 en 2023 en door de stillegging op 5 mei 2023 is het weerstandsvermogen nagenoeg opgedroogd. Daarbij komt ook het feit dat we voor 2024 niet zelfstandig op een sluitende kostenbegroting konden komen, door de meerkosten van bijvoorbeeld de stikstof maatregelen en kostenstijgingen die voortduren.

Gelukkig worden wij op korte termijn door de verschillende overheidslagen gesteund en kunnen we daarmee het festival in 2024 garanderen, maar voor de langere termijn is er nog geen duurzame oplossing en blijft de financiële positie een aandachtspunt. Naast de gesprekken die hierover worden gevoerd met de overheden, gaan wij ook bij onszelf na wat er aan mogelijkheden zijn om de bedrijfsvoering financieel weerbaarder te maken. Dit zal een voortdurend aandachtspunt zijn.

Bijdrage aan de pijlers van het Cultureel Perspectief Zwolle 2040 | Bevrijdingsfestival Overijssel werkt met meer dan 800 vrijwilligers en heel veel lokale instellingen en draagt daarmee enorm bij aan het sociale domein van de regio, niet alleen op 5 mei zelf maar ook in de maanden vooraf. Het is een instituut op zichzelf geworden waar maatschappelijke organisaties graag mee samenwerken. Daarnaast is er veel ruimte voor jonge mensen met mooie plannen, studenten van kunstvakonderwijs en MBO opleidingen, stage- en werkervaringsplaatsen, waarmee we bijdragen aan talentontwikkeling in de breedste zin van het woord. Het festival zelf is bovendien één van de grootste evenementen als het gaat om de economische/toeristische aantrekkingskracht van Zwolle, dit wordt onderstreept door bijvoorbeeld Zwolle Marketing en de provincie.

Bijdrage aan de culturele sector in Zwolle, regio, landelijk | Bevrijdingsfestival Overijssel is naast een groot evenement op 5 mei, ook een platform voor ontwikkeling van culturele activiteiten die aansluiten bij de thematiek. Dit kan historisch zijn met voorstellingen of muziekprojecten, maar ook de huidige betekenis en discussie rondom (aanverwante) onderwerpen zoals duurzaamheid, tolerantie en acceptatie gaan wij niet uit de weg. Hiermee zijn wij een belangrijke speler in de culturele sector in Zwolle en de regio en een voorbeeld voor de landelijke ontwikkeling van activiteiten rondom 5 mei, vanuit het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Publieksbereik | Het mag duidelijk zijn dat Bevrijdingsfestival Overijssel zowel in het voortraject online en fysiek, maar zeker op 5 mei zelf, een enorm publiek bereikt. Het programma is gedifferentieerd naar doelgroepen, wat in de vorige hoofdstukken is beschreven. We bereiken ons publiek met algemene campagnemiddelen, maar er gaat ook veel aandacht naar samenwerking met relevante (maatschappelijke) organisaties om ook de 'kwetsbare' projecten ruimschoots onder de aandacht te brengen bij de betreffende doelgroep. Onze communicatieafdeling is daarom de afgelopen jaren uitgebreid in menskracht en professionele expertise.

Toegankelijkheid | De looproutes van publiek, de bereikbaarheid van toiletten en horeca, de mindervalide maatregelen en de algemene sfeer, hebben invloed op het gevoel van veiligheidsbeleving bij het publiek. Omdat het voor een gratis toegankelijk festival van tevoren niet exact in te schatten is hoeveel bezoekers er komen, is dit een constant aandachtspunt.

Sfeer en aankleding | Wij zijn van mening dat de inhoudelijke boodschap niet alleen in woord/muziek wordt overgedragen, maar dat het complete plaatje meespeelt: het publiek stapt op 5 mei 'de wereld van de vrijheid' in! De ingeslagen weg om meer te doen met sfeerbeleving en decoratie blijft daarom ook voor de komende jaren een aandachtspunt.

Toepassing van de culturele codes

De **Fair Practice Code** nodigt uit om gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een Fair Chain, waarin kunstenaars en creatieven, maar ook mogelijkmakers van kunst en cultuur een eerlijke beloning toekomt van de waarde van hun vakmanschap, zeggingskracht en uniciteit in de samenleving. Dat wil zeggen dat iedereen onder eerlijke omstandigheden werkt en tegen een redelijke vergoeding. Dat ieder bewust is van zijn plek in de keten, verantwoordelijkheid neemt en solidair is met andere werkenden in het veld. De organisatie van Bevrijdingsfestival Overijssel onderschrijft de Fair Practice Code en implementeert deze over de hele linie van de organisatie.

Volgens de scan van de **Code Diversiteit en Inclusie**, scoort de organisatie van Bevrijdingsfestival Overijssel op de verschillende aspecten tussen een 2 en een 5 (in een range van 1-5). Dit betekent dat de organisatie het belang van diversiteit heeft gesignaleerd en op deelaspecten al (goed) heeft geïmplementeerd, maar dat het nog niet volledig is doorgedrongen tot de haarvaten van de organisatie. De komende jaren wordt daarom ingezet op het vergroten van de kennis en vaardigheden op het gebied van diversiteit en inclusie, om te komen tot een 'integrale aanpak' binnen de organisatie.

De **Code Cultural Governance** is een instrument voor goed bestuur en toezicht. Het bestuur van Stichting Bevrijdingsfestival Overijssel onderschrijft deze code. Het besturingsmodel met een raad van toezicht is het uitgangspunt, waarbij het bestuur van de stichting een adviserende en controlerende rol heeft richting de organisatie. Er wordt gewerkt met een onafhankelijk, integer en onbezoldigd bestuur, dat op afstand staat van de uitvoerende organisatie en haar rol als toezichthouder professioneel uitvoert. Er wordt transparant gewerkt en het bestuur is alert op belangenverstremming. Zowel de bestuurders als de directie, zijn zich bewust van hun eigen rol en onderlinge verhoudingen. De functies van bestuur en dagelijks leiding zijn strikt gescheiden, waarbij de lijnen van verantwoording helder zijn. Het bestuur gaat zorgvuldig met mensen en middelen om.